

Казан шәһәре, 397нче балалар бакчасы,
татар теленә өйрәтүче тәрбияче Л.Т. Таһирова

Тема: Әлифба. Татар телендәге авазлар һәм хәрефләр

Максат:

- мәктәпкәчә яшьтәге балаларда татар телен өйрәнүгә карата кызыксыну хисе тәрбияләү;
- татар телендәге үзенчәлекле авазларны дөрес итеп кабатлау һәм үзләштерү өчен, артикуляция хәрәкәтләрен, ишарәләренә җиренә җиткереп, дөрес итеп эшләүне булдыру;
- татар телендәге авазлар кәргән шигырьләренә, җырларны, сүзәйтәмләрне кат-кат кабатлау (аудирование) аркылы үзләштерү;
- шул авазлар белән яңа сүзләр табып, гади җөмлэләр төзеп карау;
- татар телендәге мультфильмлар карап, татар сүзләрен кабатлау аркылы сүзлек байлыгын туплау һәм үстерү өстендә эш.

татар әлифбасы хәрефләре: ә ө ү ж ң һ
звуки, обозначаемые дополнительными
буквами татарского алфавита [ə] [ө] [ү] [ж] [ң] [һ]

ә

ө

ү

ж

ң

һ

Артикуляцион күнегүләр.

Бармак уены “Хәрефләр” (кулларның парлы бармаклары белән)

Ап – ап - китап.

Әп - әп-шәп.

Уп – уп - туп.

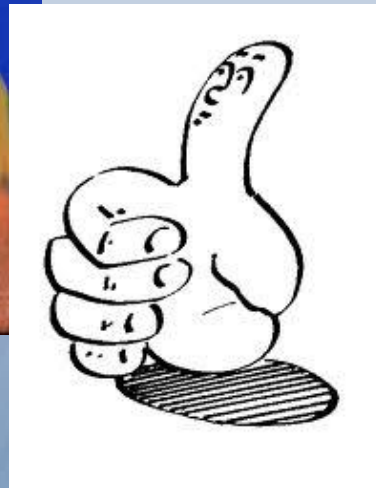
Үп – үп - күп.

Ж - кәжә, таж, жыләк.

Ң - зәңгәр, бәрәңге.

Һ - Таһир, шәһәр,
һәм.

“(хәмзә) - маэмай

әни
бәби

әби, дәү әни

әти
бәби

Ә

өй

сөт

төлке

Ү

үрдәк

песиләр

күп

үлән, чирәм

Ж

җиләк

xrtf.ru

таж

кәжә

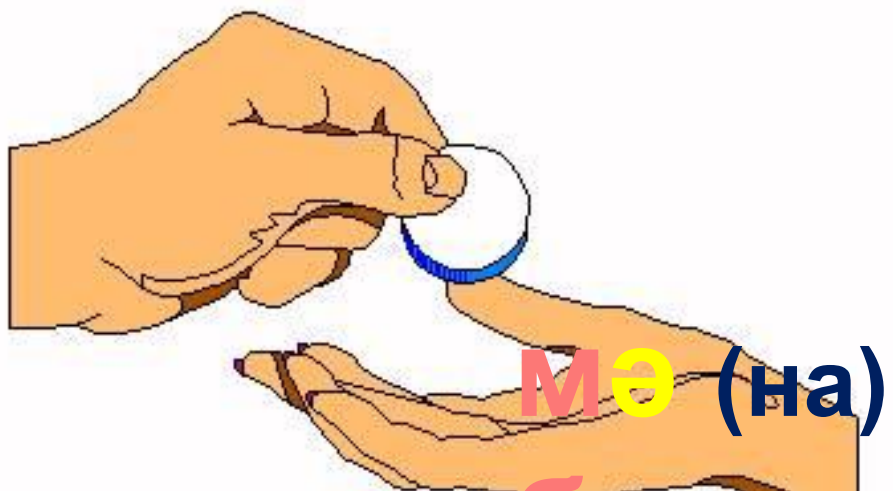
зэңгэр чэчэк

зэңгэр
машина

бөрөңгө

мэ (на) сиңа (тебе)

бир (дай) миңа (мне)

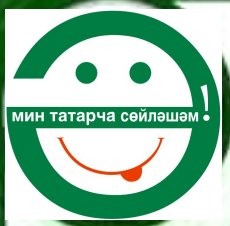
h

Бу – шәһәр.
Это город.

Бу – кыз һәм малай

Артикуляцион күнегүләр.

Балалар сул кул чугына уң кул чугын куеп, күкрәк турысында тоталар

а_(о-лашкан) - **ә**

Шул халәттә кулларны өскә күтәрәбез – а,
шул халәттә кулларны аска төшерәбез - ә

у - **ү**

Шул ук халәттәге кулларны алга – у,
кире күкрәккә кайтарабыз - ү

о - **ө**

Кул чукларын түгәрәк формасына китереп, быргы өргән кебек (авызда чупа-чупс бар сыман итеп), югарыга – о (татарча),
кире халәткә - ө

ый - **и**

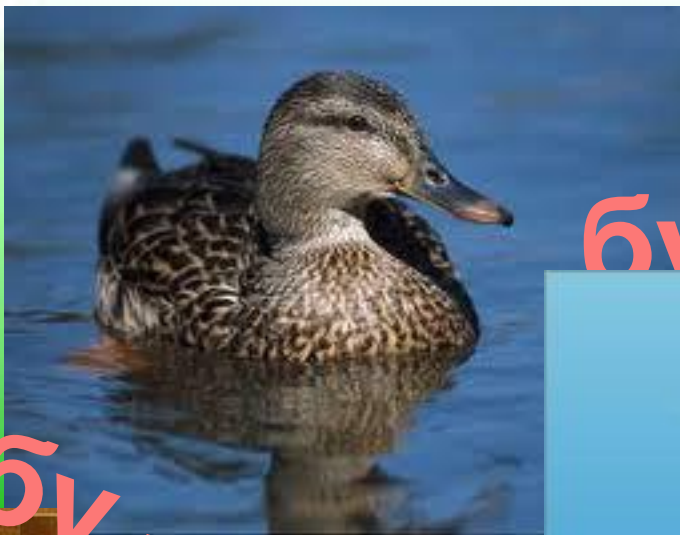
Алдагы халәттән куллар ике якка тиз генә жәелә – ый,
сулыш житкәнче озак итеп, кулларны күкрәк турысына кире кайтарабыз - и

бу - өстәл.

бу - үрлэк

бу - афыз (рот).

бу- кояш,
бу - болыт.

бу - ишек.

Гы Гы

карга, ка

[в]

авыл (деревня),

авыз

карават

бабай